

FILOZOFIE

„Intru în cameră și mă bucur“

Christian Ferencz-Flatz
**Obișnuit și neobișnuit în viața
 de zi cu zi. Fenomenologia situației
 și critica heideggeriană
 a conceptului de valoare**
 Colecția „Academica“
 Editura Humanitas, 2009

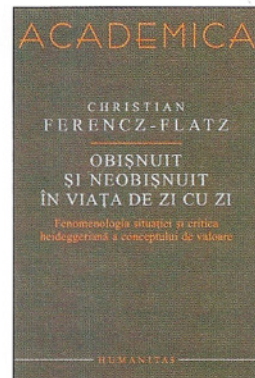
Este o bucurie să citești cartea lui Christian Ferencz-Flatz despre Heidegger și fenomenologia situației, fiindcă întâlnești cartea unui gânditor matur. „Vîrsta“ gândirii sale este vizibilă din faptul că își tratează subiectul participînd la el și asumîndu-l, gîndindu-l ca pe o situare proprie și ca pe povestea propriei sale gândiri, înăuntrul căreia nu mai rămîne nici un rest din ceea ce ar fi putut fi inițial tema școlară a unei cercetări doctorale „obiective“, desprinse de natura situațională a autorului și de semnificativitatea pe care evenimentul comentării lui Heidegger le nasc. Această natură „asumată“ a problemei cărții se vede de la exemplele cotidiene cu care conceptele sînt clarificate și pînă la paginile de extremă sugestie a analizei unor teme heideggeriene complete delocalizate din alveola lor textuală originară, cum sînt, de pildă, minunatele pagini despre așteptare și neașteptat sau despre situație și situație umană.

Merită înțeleasă cartea lui Christian Ferencz-Flatz din perspectiva acestei note stilistice, deoarece nota conține o analogie perfectă cu obiectul cărții: într-adevăr, autorul analizează critica heideggeriană a conceptului de valoare din perioada freiburgheză a filozofului, așa cum acest concept era în vogă în Germania primelor decenii ale secolului trecut și îi avusese drept susținători principali pe Windelband și pe Rickert. Pentru studentul și tînărul profesor Heidegger, „în conceptul de valoare se ascunde un concept al ființei, ce conține o explicare a ființării în în-

tregul ei“. Credința în postularea existenței unui reper al valorilor ferme și obiective este zdruncinată de Heidegger în 1930, în conferința „Doctrina lui Platon despre adevăr“, unde Platon pare a fi originea acestei teorii a valorilor, iar *to agaton* pare a fi interpretat uitînd relația sa cu adevărul înțeles ca scoatere din ascundere și ca manifestare a ființei în situația privilegiată a lui *Dasein*. Dar pentru a putea clarifica această critică, procedura lui Christian Ferencz-Flatz este abilă și convingătoare: el ne invită să asumăm doi pași distincți în opera lui Heidegger, prin studierea evolutivă a conceptelor de *situație* și *semnificativitate*. În ambii pași, natura de întreg, natura de deschidere și natura de propriu a celor două forme de prezență originară în lume devin laturi care subminează pas cu pas obiectivitatea teoriei valorilor și o expun criticii. Situația este o formă de deschidere a vieții factice, irepetabilă și fundată în ea însăși, constituind integralitatea cotidiană a lui *Dasein*, de la „contextul“ creionului pus la tîmplă care suspendă includerea lui în fluxul situațiilor impersonale și pînă la deschiderea disponibilă a autenticității aceluiasi *Dasein* în genere. Semnificativitatea prelungeste hermeneutic, în profunzimea ei natură situațională, faptul că eul se exprimă pe sine prin ea, în absența oricărei obiectivități fondatoare.

Abia spre finalul cărții, exemplul simplu pe care autorul îl discută deschide matur și asumat discursul spre filozoful neexersat în terminologia ontologiei fundamentale. Exemplul le este comun lui Husserl și lui Heidegger: cînd *intru în cameră și mă bucur*, actul este fundat pe constatarea unor stări de lucruri al căror conținut obiectual este universal și diferit de bucuria propriu-zisă. Această interpretare, venită din *Cercetările logice*, este contrazisă de autorul *Interpretărilor fenomenologice la Aristotel* și stă la baza criticii sale a filozofiei valorilor: mă bucur, adică doar ființa mea se manifestă ca deschidere situațională într-un orizont de semnificativitate, fără nici o altă fundare. Or, această teză nu putea fi comentată și nici nu poate fi citită altfel decît *participativ*, pentru a intra în armonie cu conținutul ei explicit.

Alexander Baumgarten

26 lei